

KÖZMŰVELŐDÉSI, TÁRSADALMI, GAZDÁSZATI, IPARI, KERESKEDELMI ÉS NEVELÉSÜGYI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSMEGYE ÉS A MEGYEI TANFELÜGYELŐSÉG HIVATALOS KÖZLÖNYE.

MEGJELEN:

hetenként egyszer, vasárnap.

Egyes számok 20 krajozárjával kaphatók könyvkereskedésekben.

A kéziratok a szerkesztőséghez, pénzök s reklamációk a kiadó-hivatalhoz utasítandók.

Kéziratok vissza nem adatnak.

Előfizetési föltételek.

Vidéken és Léván házhoz küldve:

Egy évre . . . . . 5 firt - kr.

Hat hóra . . . . . 2 firt 50 kr.

Előfizetési pénzek postautalvánnyal is küldhetők.

Hirdetések.

Hirdetések: négyhasábos petit sor egyszeri közlésért 7 kr kétszeriért 6 kr, többszöriért 5 kr. fizetendő.

A nyilttérben: minden három hasábos garmond sor díja 20 kr. Bélyegdíj minden egyes beiktatásért 30 kr.

Velünk összeköttetésben levő hirdető-irodák, előfizetőink, vagy a gyakori hirdetők tetemes díjkedvezményben részesülnek.

Adakozások a lévai főgymnáziumra.

Legújban adakoztak: Komáromy Elek gyűjtőívén 7 firt; hozzájárult Komáromy E 2 firt, Csif-fár község 3 firt, Tild község 2 firt. Összesen 7 firt.

A multhétben kimutatott összeg: 24,731 firt. 37 kr

Legújabb összeg: 24,738 firt. 37 kr.

Javító intézetek.

II.

Az alapszabályok szerint: az egyes javító intézetek rendeltetésükhöz képest kizárólag csak finemű, vagy nőnemű ifjakat fogadhatnak be.

A javító intézetek élén egy igazgató áll, ki az igazságügyi miniszteriumtól nyert utasításokat foganatosítani; azok keretén belül azonban az intézetnek ugy erkölcsi, mint anyagi érdekeit saját legjobb tudomása szerint előmozdítani tartozik.

Az igazgatón kívül minden javító intézetnél alkalmazva vannak: családfők és munkavezetők, lelkészek, egy orvos, egy gondnok, egy írnök, néhány felügyelő s egy szolga.

Nőnemű ifjak számára berendezett javító intézetekben az igazgatói, lelkészi és orvosi állomásokon kívül, a többieket kellő képzettséggel bíró nők töltik be.

Vajjon nem volna e helyesebb és célszerűbb a nőnemű intézeteknél az apácákat alkalmazni s azokra bízni az egész intézet vezetését sellátását ép ugy, mint a „Mária nosztra“-féle fegyház, hol az apácák eddig a közjó s az állam érdekében a leghasznosabb szolgálatot teszik?!

„A családfők teljesítik a közvetlen felügyeletet, elemi oktatást és esetleg munkavezetői teendőket is a növendékek egyes csoportjai mellett.“

Habár az alapszabály-tervezet mintaképeül — mint az indokolásban mondatik — nem a családi rendszer szolgált, a melynél a növendékek 10—15 tagból álló csoportonként egy tanító felügyelete alatt, s vele egy külön házban laknak, még sem akarja ezt egészen mellőzni; hanem ugy alkalmazni, hogy a családi nevelés a köznevelési rendszerrel egybekapcsoltsassék. Egy-egy család legfőlegb 20 tagból állhat — mondja a 81. §. s egy családfő alá van helyezve, ki egyuttal munkavezetőjük is lehet és az egész napot a családdal tölti, azzal együtt munkálkodik és étkezik.

„Azon köteleket, — ugymond az alapszabály-tervezeti indokolás — a melyet a természeti ösztön a valóságos család tagjai közt, ezeknek tényleges közreműködése nélkül is megszű, mesterséges uton bárni csekély számú tagok közt előtrenteni nem lehet. Pedig a szoros értelemben vett családi rendszer épen ezt tüzi ki feladataul.

A szűkebb-körű összetartozás érzete, az ezen körben való szakadatlan érintkezés, együtt-lét és felügyelet gyakorlása, a nemes verseny létesülése ép ugy elérhető az alapszabály-tervezet által elfogadott rendszerrel, mint a szoros értelemben vett családi rendszerrel; azonfölül a valási és elemi oktatás, a nevelés egyöntetősége még könnyebben jöhet létre.“

Egészen aláírjuk e nézetet; a nélkül, hogy a családi rendszernek értékéről bármit levonni akarnánk, mégis meg kell jegyeznünk: hogy a családi nevelés csak a közneveléssel egyet-

értőleg biztosíthat hasznos s üdvös eredményeket; hogy a magán nevelés egyoldaluvá válik s az sem az egyénre, sem a társadalomra nézve a hozzákötött várakozásokat ki nem elégíti; még a szabad társadalmi életben sem, annál kevésbbé hozhatná meg ezeket a javító intézetekben. A természetben nincs pótlásnak helye, a családi nevelés hiányait sem lehet pótolni, hanem csak új munkával új irányba terelni. Minden magamagáért áll; a családi, szülői összetartozási érzetet — mint már fennebb megjegyeztetett — mesterségesen előidézni nem lehet; de tán nem is szükséges; hisz az életbe kilépven a növendékek, az emberi társadalmat találják s ebben kell élniök, nem pedig a szűkebb körű családi életben; a mi ha meg is jó számukra, sohasem különítheti magát el annyira, hogy amazon kívül s annak körén túl teljesítse emberi, polgári rendeltetését.

Sajátságos jelensége ez egyebként korunknak, hogy egyik részről a nevelő, javító intézetekben a családi rendszerre fektetünk mindent, más részről nem csak elkülöníteni kívánjuk a finemű s nőnemű kicsinyeket, hanem mindegyik számára külön tanítót, nevelőt, orvost — no papot még eddig nem, mert nem volt, hanem majd ezt is kifundálják — alkalmazni szükségesnek tartjuk; habár ez a szaktanítás rendszere, követelménye ugyan; hanem: minek akkor az összetartozandóság érzetének oly redkivüli módon való feleségázása, hogy javító intézeteket csak ezen alapon kelljen létesíteni?

A földbirtok-válság.

Kormánykörökben sem veszik közönyösen Franciaországban szándékolt gabna-tarifák felemelését. De méltó, hogy e körül folytatott eszmecserebe vigyük be saját viszonyainkat és szokásainkat, melyek alapján a Magyar Pénzügy a következő érdekes, és tanulságos következtetést vonja le:

„A magyar nemzet még a szerencsétlenségéből is privilegiumot szeret magának alkotni. A földbirtok-válság ugyszólván általános és egészen ráillenék a nemzetközi elnevezés, de azért csak Magyarországon pusztolunk, veszünk.“ A kiegyezési tárgyalásoknál minden érdek: mellékkérdés, csak arra legyen gondja a kormánynak, hogy idegen gabna be ne jöhessen az országba. Azt egészen feledik, hogy nem igen exportálnak oda, hol még a belföldi termést sem lehet értékesíteni. Az osztrák-magyar bankkal folytatandó tárgyalásoknál is azt követelik, hogy a kormány igyekezzék tönkrement földbirtokoknak kölcsönöket szerezni, mert az uszora törvény életbelépte óta igen bajos jelzalog nélkül kölcsönt kapni.

Bizon nagy baj az, ha nem akarjuk tisztán látni, a mi olyan világos; ha minden áron elhitetjük magunkkal, hogy a földbirtok értéke csak nálunk devalválódik. Hát ugyan miért hozta be védvámjait Németország? Bizonyára csak azért, mert a földbirtok válságos helyzetbe jutott és behozták az Egyesült Államok is, ha attól nem tartanának, hogy az állam megful saját zsirjába és ez okból a védvámok helyett korlátozni fogják a gabnatermelést. Franciaország is bizonyosan nem luxusból készül felemelni a gabna-és lisztvámokat és a mi mindent felülmul. Angolországban is akadnak politikusok, kik olykép szeretnék a földbirtok helyzetét vizsgálat alá venni, hogy esetleg gabnavámok által lendítsenek azon.

Épen Angolországra vonatkozólag egy igen érdekes kimutatás fekszik előttünk. Az 1873-ki évvel összehasonlítva a talaj-jövedelmezőség 1883-ban Bedford grófságban 27.6 százalék, Leicesterben 37.8, Nottinghamban 34.6, New-hamptonban 40.5, Hittingtonban 59.2, Worcesterben 51 százalékkal volt kisebb és ezek mind angol grófságok, köztük olyanok, melyek az angol mezőgazdaságot mintegy reprezentálják. Gondos összeállítás szerint az angol bérlők 1873 től

1883-ig nem kevesebb, mint 73,479,937 font sterling tökézt vesztettek, oly összeg, mely megközelíti Angolország egy évi költségvetését és a mely a mi pénzünkre átszámítva 350 millió forint tesz. Eddig csak a bérlők vesztettek, de miután kétharmad részük már megbukott, a földbirtokosokra kerül a sor.

Olvasóink előtt ismeretes lehet, hogy némely lapok bizonyos osztentációval szokták közölni, hogy ez, vagy ama birtok eladott. Feltűnő betűkkel közlik, hogy az olvasók megjegyzéseit provokálják, anélkül, hogy ezt maguknak kellene megtenniök. Nos, Londonban megjelenik egy lap, mely minden héten közli a előfordult önkényes, vagy exekutív földbirtok-, ház- vagy egyéb ingatlan eladásokat. E lapban hétről-hétre olvasható, hogy elsőrendű földbirtokok (kitűnő talajjal, nagyszerű gazdasági épületekkel, diesteljes multtal,) ha önkényesen kínáltnak, tehát fix áron, egyáltalán el nem adhatók és ha exekutív kerülnek eladásra, ritkán hozzák be az értéket 60 százalékát.

Nemcsak Magyarországon, másutt is és így Angolországban is a földbirtok képezi a nemzetvagyon jelentékeny részét és mint láttuk e vagyon ép oly válságos viszonyok közt van, mint nálunk. Ha még hozzávesszük, hogy a gyárak és bányákba fektetett tőkék is az árak rendkívüli olcsósága következtében, kevesebbet érnek ma, mint egy évtized előtt, be kell vallanunk, hogy Európa leggazdagabb országára sincs most sok okunk irigykedni. Mindenesetre igaz, hogy egy milliomosnak, még mindig fog akadni háza valamelyik zugában annyi, a mennyiről a szegény ember álmodni sem mer, de az is igaz, hogy a szegény ember dolga nem fordul jobbra azért, mert a gazdag, ki eddig munkával látta el, elszegényedett.

Csak az volt ezélünk e rövid közleménynyel, hogy kimutassuk, hogy a földbirtok-válság nincs nálunk lokalizálva és közleményünket betegezzük a „Times“ egyik utolsó cikkének végsősorával, melyek a mi viszonyainkra is illenek: „A baj csak takarékoság által orvosolható; többet eszünk és iszunk, mint bárhol a világon, sok gyermeket nevelünk és többet adunk neki enni, mint máshol szoktak. Mig ezek a viszonyok meg nem változnak, nem fogunk letérhetni az elszegényedés utjáról.“

A lefolyt tanév történetéből.

— Ujfalussy Sándortól —

Az ipar-, kereskedelmi és gazdasági iskolák is folyton fejlődnek, számban szaporodnak. A kereskedelmi iskolák új szervezetet kaptak. A valahára létrejött ipar-törvény értelmében az ipariskolák, különösen a „tanonc iskolák“ új szervezését igényelte, ami meg is történt. A városokban — többnyire állami segély mellett — tanonc-iskolák létesültek; számukra Jágócsy- Emericzy- Gelléri és Kiss — Paál olvasókönyveket szerkesztettek, melyek közül — ugy mondják — amazok hivatalosabb, emezeké pedig jobb. — Békés-Csabán, Abauj-Tornavármegyében s más helyeken gazdasági- s iparkiallitások voltak, Bpestben ötvös műkiállítás tartatott, melynek hatását Trefortunk mindenképen növelni igyekezett; ugyanő indította meg a mozgalmat egy műipar-egylet alakítása érdekében, ez által akarván felkölni az ország rokonszenvét a magyar műipar iránt. Egyes ipar tárgyak magyar styljének tanulmányozására szakférfiak lettek kiküldve, valamint arra is, hogy kutassanak hazánkban oly ásvány-nemek után, melyeket eddig egyes iparágakhoz külföldről szállítottak be. Itt mondhatjuk el, hogy a műipar-egylet saját házat épített, gr. Brunswick Géza műipar iskolát állított, Szentiványi Miklós 50.000 frtot, Szentiványi József 5000 frtot adtak egy gazdasági iskolával egybekapcsolandó polgári iskolára, gr. Zichy Jenő pedig 1000 frtot adott a bpesti kereskedelmi akadémiának. Ha megemlítjük még a jövő évben tartandó kiállítás nagyszerű előkészületeit, akkor örömmel válhatunk el az ezen ügyben történtek elsorolásától.

Humanisztikus intézeteink terén sem állapotást mutat a jelen év; az igaz, hogy a nyugathoz képest itt vagyunk leginkább elmaradva, Az Angyalöldön gyógyíthatatlan elmebetegnek számára nem rég épölda nyílt meg; a min. elnök és igazságügyi miniszter özv. Bujánovits Jánosné 22,000 frt hagyatékát ezen épölda javára rendelték. — Nyitra megye menházat alapít, Szalay Pálné szeretet-házra 7000 frt-

adott. A szepesmegyei általános tanítóegylet egy szeretetházra eddig 17,000 forintnál többet gyűjtött. — Höltyék intézete csak egy van, az is anyagi bajokkal küzd, s Frinon Jakab szép, tanulságos és meleg hangú röpirata sem tudott itt nagyobb eredményű mozgalmat előidézni. A siketnémák két intézete is igen kevés; szóba került, hogy az elemi tanítók siketnémák oktatására is képesíttessenek; a czél szép ugyan, de én nem látom humánusnak azt a szándékot, mely a szegény néptanító amegy is fölötte terhes hivatalát nehezíteni igyekszik. — A szünidő gyermekelepek intézménye az idén papiroson sem sokszor fordult elő, az életben pedig nagyon is mostohán bánnak vele, mintha teljesen meglennének elegendő a belügyminiszter által ez évben kiadott egészségügyi statisztikával! Lärmázn még mindig jobban tudunk, mint tenni. —

A n e p o k t a t á s ü g y köréből, statisztikát el-elhagyhatjuk, mivel nem sokban különbözik a tavalyitól.

Építkezések közül említendő a győri tanítónő képezde s a budapesti el. és polg. isk. képezde új épületei; a hercegprímás az esztergomi kath. képezdeket emeltet palotát.

Az állami népiskolák száma szaporodik, különösen az északkeleti s erdélyi vármegyékben.

Magyar nyelvű póttaufolyam ismét tartatott 12 városban.

Miniszteri rendeletek közül kettőt emelünk ki. Egyik kimondja, hogy az iskola-székek és gondnokságok üléseik jegyzőkönyveit tartoznak a határozatok végrehajtása előtt a tanfelügyelőhöz beküldeni, hogy ez észrevételeit megtehesse. A másik a fővárosi tanácsnak szól; ez u. i. a népiskolai tananyag leszállítását akarta a fővárosi iskolákban s ez iránt kész tervet terjesztett a miniszteriumhoz, hol azonban nem erősítették meg a tervezetet; el van mondva e leírásban, hogy a népisk. tulterhelést a f. tanítók hibás módszere illetve a min. tanterv téves felfogása okozza; utal a miniszter 1880. évi rendeletére, mely szerint a természetrajz és tan. az alkotmánytan, történelem olvasókönyv alapján tanítandó s főszóly az olvasásra, írásra, számolásra fordíttassék; különben igéri a min., hogy a tananyag új szabályozását ő fogja eszközölni.

A népisk. vallás-erkölcsi oktatást illetően a fővárosi tanács elrendelte, hogy a tanítók imával kezdessenek meg. Az ungvármegyei közig. bizottság feltételeztet intézete a miniszteriumhoz, hogy mivel a vallás oktatás sok helyen nem kielégítő, vagy éppen el is marad s magával rántja az erkölcsi tanítást is, készítsessen a min. egy oly erkölcsant, melyből minden felekezett nélküli iskola oktathassa növendékeit. Ez a fölterjesztés gyenge alapon áll; a hittani órákon kívül is folytonosan nevelik — tán — tanítóink a gyermekeket s a tantárgyak mindenike nyújt bő alkalmat olyan erkölcsi oktatásra, minőt erkölcsantból nem lehetne adni.

A felső nép- és polgári iskolákról nem mondhatunk egyebet, minthogy tanítóik közül azok, kik a

gymnáziumi iránytól eltérnek külön egyesületet alakítottak s a tulajdonképeni polgári iskolák érdekében lapot adnak ki.

A kisdudóvók száma növekedik; ma már nemzeti szempontból is méltatjuk ez intézeteket, melyekben csak a módszer kezd romlani; tanítani akarják a kisdudet első sorban, nem pedig óvni, ápolni, nevelni. (Folytatása köv.)

Különfélék.

— Barsvármegye törvényhatósági bizottsága f. hó 11-én Ar-Maróthon közülest tart, melynek napirendje a következő: 1. A megyének közigazgatási árva és gyámhatósági kiadásairól szóló s felsőbbi megerősítéssel ellátott költségvetés bemutatása. 2. A megyei közigazgatási bizottság tagjai sorából ez év végével kilépendő Conlechner József, Leidenfrost László, Pristyaák Neit, Detrich Péter, Szakmáry Endre bizottsági tagok helyett, az új választás megejtése. 3. Az igazoló választmány újbóli alakítása. 4. A megyei tisztügyiésnek a közigazgatási bizottságtól való hivatalos elmaradása esetére a helyettesnek 1885-ik évre való kitzzése. 5. A megyei betegápolási és katona beszállásolási pótadónak 1885-ik évre leendő megállapítása. 6. A közmunka váltásának 1885-ik évre szükségeselt meghatározása. 7. A megyei utak felügyelete és a műszaki teendőkért az állam építészeti hivatal részére 1885-ik évre fizetendő uti-átalány megállapítása. 8. A megyei gyámpénztár 1881. 1882 és 1883-ik évi mérlegének bemutatása. 9. A folyó évben megüresedett megyei bizottsági tagok helyett megejtett új választások eredményének bejelentése. 10. Az állam uton felmerült úttöltési munkálatnak a megye javára történt felvételéről szóló jelentés. 11. Körmozg. sz. kir. főbánya és rendezett tanácsú város által elkészített nyugdíjszabályzatnak, — valamint: 12. A megyei tisztviselők által igénybe vehető illetési előlegeknek kiszolgáltatására vonatkozó szabályrendelet tervezetének bemutatása. 13. Sáros és Nógrádmegye törvényhatósága átiratainak előterjesztése. 14. A felülvizsgált községi számadások és költségvetésekre vonatkozó számvevőszégi határozati javaslatnak végleges megállapítása. 15. A körjegyzőségeknek újabb beosztására, valamint a körjegyzőségek szaporítására és azok fizetésére vonatkozó javaslat betérjesztése. 16. A szkiezői oszlányi utvonall folytatásának és az utirányzatnak megállapítása. Ezen felül bemutattnak a már beérkezett s még beérkezendő mindazon ügyek és kérvények, melyek a közülés hatáskörében elintézésre várnak.

— Kaszinóestély. A lévai kaszinó az évek óta szokásban levő felolvasó-estélyeknek 1884/85-iki ciklusát f. hó 18-án kezdi meg; nem kell ezen estélyeknek propagandát csinálni — érezzünk mindannyian, kik a lévai társadalom fejlesztése iránt érdeklődünk, hogy kötelesség hárul az estélyek megtartása körül minden értelmes lévai lakosra, mint kaszinó tagra,

hogy részint közreműködése, részint a művelt családok összehozatala által az estélyek sikeréhez hozzájáruljon. — Felolvasásaikkal, vagy zenei s szavaiati előadásaikkal a nem kaszinói tagok is tért nyernek ez estélyeken s így kínálkozik ifjúságunknak is alkalom fellépéseik által társadalmi rutint szerezhetni.

— Marhatenyésztők figyelmébe. A földmívelési miniszterium 50,884. sz. alatt kelt leiratában, az évenként megejteni szokott bikavásárlásokat, nem különben azok kedvező feltételek melletti kiosztását egyeseknek, vagy községeknek 1885. évben szintén megbízottjai által foganatosítani kívánván, minek folytán felkérte valamennyi közigazgatási eladó urakat az illető gazdasági egyletek közreműködésével, úgy az illető eladó, mint a venni szándékozó gazdaközönseget ezen környüállásra felhívni. Felhivatnak tehát a barsmegyei gazd. egylet részéről mindazon tenyész-tők, kiknél erre való tenyészanyag eladásra van, vagy betenyésztésre beszerezni kívánának, azt a fajmegjelölésével 1885. évi január hó 1-éig a gazd. egylet titkári hivatalánál Ar-Maróthon bejelenteni sziveskedjenek. Ugy bevásárlásra, mint a további eladásra csakis következő fajok vétetnek figyelembe: magyar, berni, simmenthali, kublandi, pinzgani, müllthali, allgani fajta bikák. És pedig a magyar fajta bikákból csak is 2 1/2 - 3 és a nyugati fajtaiból 1 1/2 - 3. évesek

— Agárdy János, lévai róm. kath. segéd-lelkész, az állami tanítóképzőintézet és a leányiskolák érdekes hittanára Budapestre a lipótvárosi plébániához helyezettvén át, elhagyja városunkat. — Sajnáljuk, a derék lelkészt, az egyenes szívű férfit, hogy körünkből távozik — ki fenkölt szellemű egyházi beszédjei által — tartós emlékezetében marad a plébánia templom buzgó híveinek. — Az ég áldása kísérje útjain!

— Az ipolysági választó kerület képviselőjének Nyáry Bélának választása ellen Nagy Sándor és érdektársainak benyújtott kérelme a VIII. bíráló bizottságban holnap, f. hó 8-án lesz folytatólagosan tárgyalás alá véve.

— A helybeli róm. kath. leányiskola fáradhatlan vezetői évről évre rendeznek karácsonyi ünnepélyt a piczinyek számára; ez alkalommal a jó nővérek a szegény szülők gyermekeit alkalmas ruha-darabokkal lepik meg s egyéb apró kedveskedések által előtűk feledhetlenné varázsolják a kisdudek e kegyeletes ünnepét. — Mi szivesen nyújtunk alkalmat, hogy a szegény iskolás gyermekek ily uton is nyerjenek istápolást; s felhívjuk városunk nemes szívű közönseget, hogy a kisdudek örömehez hozzájárulni sziveskedjék. — E czélra Bars szerkesztősége, az újvi gratulációk szokásos megváltása fejében, 5 frtot ajánl fel és pedig: 2 frt 50 krt a tisztelendő nővérek karácsonyfájának költségeihez, 2 frt 50 krt pedig a „Stefánia árva ház“ növendékei részére, ehez járult Kaszáneczky Kálmán úr is e czélra már felajánlott s a 47. számunkban nyugtatott 2 frttal; összesen tehát 4 frt. 50 kr.

Tárhoza.

A lévai casino-egyesület 25 éve. 1859 - 1884.

— Irta: Mácsai Lukács. —

Gyárfás Károly, lévai polgármester az utca kivilágítást igyekezvén meghonosítani, városunkban két bált rendezett az utca kivilágítás javára, melyeket lámpa-báloknak kereszteltek el.

A közönység nagy örömmel fogadta ezen bálok keresztelőjét.

Eleven emlékezetében élt három vármegye u. m. Bars, Hont, Komárom közönségének az 1848. év előtti utolsó farsang napján Léván az „Oroszlán“ fogadóban tartatni szokott bálok eleganciája, vidámsága fesztelen élénksége és családias háziassága.

Ezeket felelveníteni megünnepelni, a német és cseh beamterokat kizárni, a kulisszák mögött eszmét cserélni, — a magyar hazafias szellemet felébreszteni ezen három vármegyének kiváló részben színe java összesereglett oly szímban, hogy az „Oroszlán“ fogadó helyiségei szűkek valának a befogadásra, a magán szállások vétettek igénybe. Minden terem zsúfolásig megtelt; a táncz két teremben két cigánybanda mellett — egyik Patikárius Pestről, másik Lajos Tóni Léváról — folyt kivilágos-kivirradt.

A lévai társadalmi társas élet ez időben t. i. az abszolút hatalom alatt a haladási irányra nézve: kitolni a közönsegre oroszakosan oktroált, gyűlölt idegen, német és cseh civilizátorokat, ápolni és terjeszteni minden akadályok daczára a magyar hazafias szellemét, a magyar miveltiséget tökéletesen egyetértett; ennek legszebb bizonyosságul szolgál, hogy a helybeli gymnáziumot — mely a szabadság és függetlenség híre után a szükséges anyagi források hiányában megszűnt nagy horderejű kulturális misszióját s hivatását folytatni — a város közönsege restaurálta, lábra állította, működésbe hozta azon feltétellel, hogy ez mind nyelvére, mind szellemére örök időkre csak magyar legyen. Ez az ötvenes évek elején történt.

S a mint legelső feladatának ismerte a város közönsege ezen feltett kincsét s nemzetiségünk erős palladiumát megőrizni, ugyanannyi buzgósággal és szeretettel ülette körül a városban, megjelent magyar vándor színészetet, Kétszéri János igazgatása alatt. Ezen társulat oly meleg pártolásban részesült, hogy éveken át itteni időzését a legjobb évei sorába itette. Ezen színtársulat 1858-évből is a téli óvad alatt hosszabb ideig tartózkodott Léván. A színház

látogatása még inkább egyesítette a haladási eszközök megválasztásában némileg eltérő társaséleti nézeteket; mindinkább kivilhetőkké tette egy társaskör, kaszinó létesítésének igényeit. A színészt látogatásra alkalmával a fogadóban, hol az előadások tartattak, február hóban, egy színésznek jutalom-játéka után Wárady János, Mácsai Lukács többek által megbizattak kaszinó létesítése tekintetéből az aláírási ívek megnyitására és részvényesek toborzására. Egyik részét ezen munkának az előbbi, a másik részét az utóbbi végezte.

Amint az alapszabályok végre jóváhagyással ellátva, leérkeztek, az ideiglenes választmány, az alakuló gyűlést 1859 évi november 20-án tűzte ki, mely napot egyttal Remella Gusztáv magyar író által indítványozott s az ország minden részében megtartott Kaszinó emlékünnepe megtartásának napjaul rendelte el.

A kaszinó első megnyitási gyűlésének napján, délelőtti órákban, a gyűlés tárgyainak nevezetesen a választások mikénti megtartásának előkészítése végett a beiratkozott tagok nagy számban jelentek meg a vidékről.

Két részre oszlott a kaszinó közönység véleménye, az elnökség kérdésében; az egyik rész Szapáry Béla gróf, dalmadi (hontmegyei) birtokos; a másik rész Wárady János, lévai ügyvéd s az ideiglenes választmány elnökéhez hajlott bizodalával; ez utóbbihoz a lévai tagok legnagyobb számban, az előbbihez a vidékiek csatlakoztak.

Szapáry Béla grófot, ki szép deli férfiú mintaképe gyanánt tekintetett, lovagias jelleme, finom művelt modora, előzékeny nyájassága, szivessége, s általános népszerűsége ajánlá; Wárady Jánost azon, érdemei, hogy a kaszinó-egyesület létesítése s megszerzésében övé volt az oroszlanrész; igyekezete, fáradsága s áldozatkészsége általános elismerésben részesült, — hanem rideg jelleme, elzárkózottsága sohasem tudta részére hódítani a népszerűséget; s daczára annak, hogy mint 1848-ki vitéz honvéd őrnagy kivivta a tiszteletet; a közszeretet nem kísérte pályáján, pedig hazafiaságához, korrekt eljárásához a gyanunak legkisebb árnyéka sem férhetett; hideg volt, fényes és világos, mint a hold, s ép azért nem bírhatott a nap melegségével, pedig e nélkül uncs élet; hidegben a népszerűség nem tenyészik,

A kísérlet, hogy a két elágazó rész egyben összpontosuljon elérhető nem volt.

Délután három óraker az „Oroszlánhoz“ ezimzett fogadóban, hol a nagy piacra kinéző sarokszobák valának kibérelve a kaszinó-egylet helyiségeitől, a na-

gyon népes gyűlés Koller Ödön cs. k. szolgabíró, mint hatósági, biztos jelenlétében s örökösége mellett megnyilt.

Ezen időben az volt a regula, hogy gyűlést tartani csak a hatósági biztos jelenlétében lehetett.

Wárady János, mint az ideiglenes választmány elnöke foglalta el az elnöki széket s üdvözlölvén az egybegyűlteket, felhívta, hogy az egylet tisztikara megválasztásának eszközzésére korelnököt s jegyzőt válasszanak.

Korelnök-Liphay Gábor s jegyzőtül Mácsai Lukács lón megválasztva. Elnök jelöltékül Szapáry Béla gróf s Wárady János nevezettek a közönség által. E két név sokáig hangzott anélkül, hogy egyetértést sikerült volna elérni, mire az elnök a szavazást rendelte el. A szavazás megkezdettvén, számosan, különösen a vidékiek a teremből eltávoztak. A kaszinó-egylet elnökéül egy évre az alapszabályok értelmében Wárady János lón szótöbbséggel megválasztva; igazgatónak Liphay Gábor; aligazgatónak Viatóris Antal; jegyzőnek Mácsai Lukács; pénztárnoknak Vaymon Károly; igazgató választmányi tagoknak: Hets Ignác, Gyárfás Károly, Veres Lajos, Koller Ödön, Pázmány Kálmán, Katona Gyula, Belesák Károly, Medveczi Sándor, Vittich Ernő, Horváth József szintén egy évre.

A választás ezen eredménye a szavazástól eltávozott tagok kebelében — habár annak törvényessége és szabályossága ellen kifogást támasztani nem lehetett, keserűséget hagyott hátra s azok sebbzett szívvél távoztak el a kaszinó helyiségéből, minek csakhamar kifejezést adtak abban, hogy a kaszinóból kilépésüket tudatták az egylettel. Mi ok inditá őket erre, a legyőzés és veresség hiúságának érzetén kívül, mást konstatalni nem sikerült. Az egyetértés megszakasztása minden esetre fájdalmasan hatott az egyletre; s azt a közjó érdekében méltán sajnálni lehetett annál inkább, mert az egyleti életnek ez volt Léván, mondhatni Barsvármegyében oly első nyilatkozata, mely működésével az oroszakosan kiküszöbölt közélet mélyébe hatolt, annak föllevenítését, érvényesülését volt hivatva kieszközölni, e feladatát az egylet nagy részben, sikeresen megis oldotta; azon időben, melyben a közélet felébresztésére vonatkozó nyilatkozat, kísérlet vasszigorral s hatalommal elfojtatott. S épp ezért a kaszinó egyesület ezen korbeli megindulását s a vízőzönből szerencsésen kilábolását életének kezdetétől veszi s azt kegyelettel ápolja. *)

*) E közlemény a korrajznak második: „B) A lévai kaszinó egyesület az abszolút hatalom alatt 1849 - 1861. — fejezetének képezi egy részét. — Szekc.

— A városi rendszabályok egy igen lényeges pontját képezik, hogy minden háztulajdonos tartozik házaelőtti térről a járó-kelők biztonságáért a havat eltakarítani; ezt a rendőrkapitányi hivatal Léván is kérésztől viheti; ne várjuk, míg a ma éjjelihez hasonló eső által szabadulunk meg a síkos uttól, mely ép oly életveszélyes, mint a szegletekhez s egyéb a gyalogjárókra hengerített nagy kövek; a ki házfalát, szögleteit védni kívánja, alkalmas fa- vagy vascsőlopókat illesszen be. — Nagyon melegen és sürgősen ajánljuk a bajok elhárítását buzgó rendőrkapitányunk figyelmébe.

— A vidéki koresolya-sport. Az azután az elszomorító — így szól a Pesti Napló, — ahol folyó, vagy állóvíz levén, télen természetes jégpálya képződik, ott néhol még csak megy a dolog; habár rendszeres koresolyázásról ilyen helyeken is vajmi ritkán lehet szó. Ujjainkon összehasonlíthatók a városokat, melyek koresolyaegyesülettel bírnak. És a hol nincsen természetes koresolyapálya, vajjon kinék jut eszébe a koresolyázás? A gyerekek csuszálnak; a felnőttek legfőképpen sajnálkozva emlékeznek vissza arra a korra, midőn még ők is jökedvűen csuszáltak. Pedig mily egyszerű volna mesterséges jégpályát csinálni, s újból megszerezni maguknak az élvezet, melyről azt hiszik, hogy számukra már nem létezik. Néhány forintnyi költségbe kerülne az egész, s egész télre pompás szórakozást biztosítana. Hanem hát a kályha mellett gubbaszkodni oly édes; szinte örülnek, hogy a jégpálya hiányával mentegethetik magukat, nemhogy még csináltatnának „drága“ pénzen. Inkább elkel az a kártyaasztalnál! És még ha nők koresoláznak kis városban, mi csoda megbotránkozást kelt az. Nem régen történt, hogy vidéken jártomba tudakozódtam egy fess, fiatal asszony után. „Kokott biz az kedvesem hangzotta a felelet; a télen még koresolázt is!“ No ez aztán a vétek! Hát ily gondolkodás mellett csakugyan nem terjedhet a sport: annál inkább szaporodnak a satnya emberek, a beteges, vézna gyermekek. Szakítsunk végre valahára ezekkel az elavult, szerencsétlen nézetekkel; ártanak azok úgy az egyeseknek, mint az egész nemzetnek, hasznot pedig nem huz belőlük senki. Lássuk be, hogy a testgyakorlatok éppen úgy összeillenek a férfiú komolyságával, mint a női illendőséggel.

— A párizsi elite világot is megzavarta a kolerá; az idén sokan maradtak távol a mulató világ-vároستól, ennek tulajdonítható, hogy most Párizsban 4—5000 divatárusnő, kik tüvel, szövettel s ollóval az egész világ által esodált műremeküket szokták létrehozni, munka nélkül néznek az éhség fenyegető torzalakja elé. Két elhelyező intézet látja el munkásokkal az összes párizsi divatüzleteket. A vidékről feljött, vagy párizsi fiatal leányt, ki a divatüzletre adja magát, tanoncoként (apprentie) veszik fel. Ez a viszony két évig tart s a tanonc semmit sem keres ezen idő alatt, csakis élelmezést kap az üzlet tulajdonosától, a mi tekintettel az élelmi szerek drága voltára Párizsban nem csekélység. Aztán második szobáznővé (petite apprêteuse) lesz a tanoc s 2—3 éven át megkeres havonként 16—25 frankot. Így éri el az első szabáznői állást (première aprêteuse), a mely már 40—80 franknyi fizetéssel van összekötve. Ha beválik diszitőnővé (garnisseuse) lesz s a fizetése felemelkedik havi 100—150 frankra is. Legtöbbször viszi a földiszitőnő (première garnisseuse), akinek keresete felmegy 300, 500, nagyobb üzletekben 600 frankra is havonként. Ez a sajátképeni művészi geniéje a divatüzletnek. Kiváló forma- és színérzék szükséges ez álláshoz, ugy szintén természetes, finom eszhetikai fogékonyság s jó adag fantázia, mert az ő feladata ujat „teremteni,“ modelleket gondolni ki.

— R ö v i d h i r e k. — Időjárás: A jövőhétre kevés helyi kivétellel, általában csendes változó; itt-ott esapadékkal enyhébb időt várhatni — Gyürky Ábrahám Nógrádmegye főispánja Nyitra megye főispánjává is kineveztetett, Nógrád és Nyitra megye tehát ideiglenesen egy főispán vezetésé alatt áll ismét. — Gyengő László országgyűlési képviselő, kiválóan képzett építő-mérnök, zilált anyagi viszonyok miatt öngyilkosság által vetett véget életének. — Madám Clovis Huyes, egy francia orsz. gyűlési képviselő neje, alávaló rágalmazóján, Morin kalandorán, — mivel a derék asszonyról már leánykorában megvesztegetésért azt a hirt költötte, hogy az egy házasság-kezdése, — iszonyú bosszút állt: ugyanis a törvényszéki palotában a tárgyalás után a jellemtelen rágalmazót agyonlőtte. — Az esküdszék valószínűleg felmenti a becsületére oly érzékeny, sokat zaklatott nőt. — Szatmár város közönsége fölíratot intézett az országgyűléshez a virilistákra vonatkozó 1870. XLII. t. ezikk módosítása iránt; ugyanis azt kívánják, hogy az adóhivatal által kimutatott, legtöbb adófizetők közül a választó polgárok legyenek jogosítva a virilistákat a megkívántató számban kiválasztani — A Garam sok pontján megált a jég, ha pár napig még hideg lett volna az egész felület beáll. — Bismarkot, a porosz vas-kanczellárt a birodalmi gyűlésen megint megbosszantották; a képviselő-díjazást 180 szavazattal 99 ellenében az ő beves felszólalásai daczára elfogadták. E vitában egyik képviselő azon kijelentésére, hogy a többség akarja, Bismark ezt felelte: „nekem nem inponál a ház többsége, sőt nem inponál egész Európa sem“; s megjegyezte, hogy a birodalmat nagyobb veszély fenyegeti a birodalmi gyűlés részéről, mint a kormányok részéről. — A gazdák panaszkodnak, hogy a száraz időjárás: folytán jelentékeny kárt okoztak az egerek a vetésekben. — A kuriai elnökségre, — mely eddig az országbirói méltósággal volt egybekapcsolva —, Peretz Béla, volt igazságügyi miniszter s

kuriai másodelnök neveztetett ki, s helyére — a kuria másodelnökévé Szabó Miklós ítélőtáblai elnök lett előléptetve. — Kodolányi Antal a jeles gazdasági író ma ünnepli irói működésének 25-éves jubileumát. — A belügyminiszter a fennálló törvényeink értelmében körrendeletileg tudatja a jegyzői szigorlatok előfeltételeit, mely szerént megkívántatik: 22 éves életkor, magyar állam polgár, 6 gym. vagy ennek megfelelő osztályok végzése, egy évi tényleges működés, a magyar nyelv; a vizsgáló bizottság tagjai: alispán a megyei bizottság által választott 2 tag, a tiszt ügyész, az árvaszéki elnök, az adófelügyelő, a tanfelügyelő, a megyei számvivő, és a körjegyzők közül 2 rendes és egy pótag. — Az osztr. magy. bank szabadalmának hosszabbítása körül folynak az eszmecserék; a magyar kormány azt kívánja, hogy a bank a két állam nyereségsztalékát, (melyek eddig csak 7%-on felüli nyereségben részesültek) emelje; és a magyarországi intézeteinek dotációját is emelje. — Új főnemesek. Tavarnoki S t u m m e r Ágost és Sándor nagyapocsnányi birtokosok a vaskorarend tulajdonosai, a rend szabálya szerént bárói rangra emeltettek. — Az észak-amerikai egyesült államokban, a múlt év bevétele 284 millió dollár volt, a kiadás pedig 291 millió. Tehát a boldog amerikaiak is deficizzel zárták be az évet. — A honvédségi körökben mozgalom indult az csákö és szolgálati öv megváltoztatása iránt, sőt a zubony drága zsinórzatának megszüntetése is szóba került. — A király öfelsége a pest-felső pilisi járás szolgabiróját Matyók Benczét a szentendrei fázán vadászatra meghívta s általában a vadászat előtt igen kitüntette a közigazgatási tisztviselőt. Ujabb időben ez volt az első eset, hogy udvari vadászatra, ily tisztviselő minden mellék tekintet nélkül meghívassék. — A megyék monografiájának megírását szorgalmazzák irói körökben a millenium (1000-ed éves ünnepély) alkalmára. Aradmegye már megkezdte a nemes munkát — s mint értesülünk — Aradváros hozzájárulásával 12,000 frtot szavazott meg a megye történetének megírására.

Apróságok.

Czigány felfogás. Az ötvenes években történt, hogy Hontmegye egyik kerületi bírósága egy cigánybanda fejét 25 botütetére ítélte a Rákóczi-induló rá-rázendítésé miatt. — „Megnyugszik az ítéletben, — kérde a humanus bíró —? —, Igenis kérem alásan; csak hatunk között úgy ossa meg a nagyságos ur a 25-öt, hogy az én részem is a kontrás sógoromra jusson, mert az mindig hamisan játszik.“

Farsangi kura. — „Mondja csak kedves kisasszony: miért lehet most önt oly ritkán bálokon látni?“ — Mert az orvos bácsi megtiltotta a sok ülést.“

Közönség köréből.

Értesítés.

Tudomására hozatik a t. cz. közönségnek, hogy a helybeli kaszinóestélyek — melyek a múlt években oly kedves szórakozást nyújtottak — e téli idényben is folytattni fognak; az első estély folyó hó 18-án (Csütörtöki napon) fog megtartatni, a következő estélyek pedig esetről-esetre e lap hasábjain lesznek jelezve. Az estélyek mindenkor esti 8-órákor kezdődnek. Kelt Léván 1884 évi decz. 3-án.

„Az estélyrendező bizottság.“

Köszönetnyilvánítás.

A „Stefánia-árvaház“ javára befolyt kegyes adományokért hálás köszönet nyilvánítás mellett a kellő nyugtázás végett van szerencsénk Teintetes Szerkesztő urnak közzététel végett beküldeni a kegyes előjegyzéseket, melyek a következők: — Szakmáry Antónia egy zsák krumpli és bab, Szabó Lajosné sz. Sebestény Vilma 2 frt, Hoffmann M. egy putton krumpli, Svarec Györgyné 1 frt., Nemesek Gyuláné különfélék, A lévai k. r. ház 1 frt., Heinrich Ferenczné egy zsák burgonya, özv. Viatoriszné 1 frt., Pólya Józsefné 1 frt., Fischer Andorné ruhanemű, Lakner Lászlóné 1 frt., Levatic Mártonné 1 frt., Balbach Julianna 1 frt., Kern testvérek 1 frt., Özv. Boleman Edéné ruhanemű és 1 frt., Klein Jakabné tollu, Fogler Lajosné 1 frt., Gyenyés Józsefné 1 frt. Kóskó Jánosné 30 krt. Ehrenfeld Mórné 1 frt., Sümegh Jánosné egy putton krumpli, Fülöp Emilia babot és lüdzsirt, Jozsefcsék Mária egy putton krumpli, Neumann Manóné egy putton krumpli, Tóth Dániel 10 l. borsó, Tonhuser Mihály 40 kr. — (Folytatjuk.)

A „Stefánia-árvaház“ bizottsága.

Közgazdaság.

Magyarország gyümölcsfái.

A földm. miniszter felhívta az orsz. magyar gazdasági egyesületet, hogy állítsa össze a gyümölcsfajokat, melyek Magyarországon nagyban termelésre alkalmasak, hogy ilyeneket aztán az állami és községi faiskolákban nagyobb számban neveljenek. Az egyesület kertészeti szakosztályából kiküldött bizottság nagyban termelésre a következő gyümölcsfajokat ajánlja. Al m a, nyári: Asztrakáni fehér, asztrakáni piros, cseh rózsá; ő s z i: danzigi bordás, Hawthorden; t é l i: angol téli arany pürm, batul és ponyik különösen a felvidék és Erdély számára, fehér téli Calvil (tul a Dunán.) London pepin, Parker szürke pepin, nagy kasseli renette, szeresika (Szlavonia és határos megyék), Török Bálint. K ö r t e, ny á r i: Juliusi dékán (esperes), zöld Magdolna, takarékos körte; ő s z i: darázs édes, Vilmos körte, császár körte, Kirke ő s z i vajonca, Clairgeau.

angoulemi hercegnő; téll: Liegel vejonceza (hívősebb tájakon), Hardenpont (Colmar örökös), téli esperes (Lauer vajonceza) téli Kálmán (melegőbb tájakon). Ő s z i b a r a c z k: Beatrix (legkorább duránczi), Vezerlefele duránczi, Grand Mignon korai és kései (magvaváló), Olga királyné (magvaváló), mezőkomáromi duránczi, Nectarine Rouge. K a j s z i b a r a c z k: Ambrózia, magyar kaj-szi, nagyszombati kajsi. S z i l v a Ageri, Althán ringló (magvaváló) beszterczei muskotály, zöld reine claudé, Viktória. M e g g y: Édes amarilla, korai spanyol, körösi, osztheimi s spanyol megye hosszú és rövid száru. C s e r e s n y e: Májusi fekete, fehér ropogós (Oberdick), heidellingeni óriás, Lauermann és Kor-koványi óriás.

Irodalom és művészet.

Kossuth Lajos az albumokról. A „Magyar Salon“ most megjelent decemberi füzeté igen érdekes eredeti kézirátát közli Kossuth Lajos nagy hazánkfiának Kazinczy Gábor albumából. E kitény szerkesztett havi folyóirat, mely rövid fennállása daczára a legelső magyar folyóirattá küzdte fel magát, általános közkezdveltségnek örvend és méltán, mert a legkitűnőbb irodalmi és művészi erők csoportosulnak körülötte; sőt közelebb Klotild főhercegnő és leányai: Maria Dorothea és Margit főhercegnők is átengedték a „Magyar Salon-nak“ sajátkezűleg rajzolt aquarelleiket és tollrajzaikat. A most megjelent decemberi füzet is roppant gazdag változatos és mondhatni fényes tartalommal jelent meg. — Előfizetési árak: egész évre 7 frt. félre 3 frt 50 kr. negyedévre 1 frt 75 kr. — „Magyar Salon“, kiadásában pompás kis díszkötetek jelennek meg. „A Magyar Salon Könyvtára“ czimvel. Gyönyörű kis díszművek ezek, melyek ugy belső tartalmukkal, mint a külső kiállítás pazarosságával fogva méltók a „Magyar Salon“ jó hírnevéhez. A pompás kis díszmű ára csak 75 kr. Előfizetés egész évre (4 köt.) 2 frt, félre (2 köt.) 1 frt 50 kr.

Nyiltér.*)

I.

Pályázat.

4624/1884 szám. Körmöcz szab, kir és főbánya város tanácsánál évi 950 frt fizetéssel és 36 köbméter kemény tífiza járandósággal javadalmazott levéltárnoki állomás betöltendő lévén, arra ezenem pályázat nyitattik.

Ezen állomást csak oly egén nyerheti el, ki az 1883: I. t. cz. 13 §-ban jelzett minősítéssel bír s a magyar, latin és német nyelvben szóval és írásban jártas.

Felhivatnak tehát a pályázni kívánók, hogy életkorukat, családi állapotukat, képességeiket, nyelvismeretüket, erkölcsi magaviseletüket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló bizonyítványokkal felszerelt és 50 kr. bélyeggel ellátott pályázati folyamodványaikat, bezárólag **folyó évi december hó 31-ig** a körmöczbányai városi tanácsnál nyújtsák be.

Körmöczbányán 1884. évi november hó 26-án

Chabada József, polgármester.

II.

A most érkezett karácsonyi-ujévi díszdobozok (bonbonierok) ugyszintén a legfinomabb csemege-cukorkák és thea-sütemények a legolcsóbb gyári áron kaphatók.

Léván

Nóthig József cukrászdájában

III.

Tüdő- és torokbetegék

(aszkor- és szárazbetegségben szenvedők)

A következő című röpiratra figyelmeztetnek: A „Herba-Homeriana“ gyógyhatása s felhasználásáról, mely a 18 hónap óta befolyt orvosi s hivatalos szenczácionális gyógyeredményekről kimerítő tudósítást tartalmaz. Megrendelhető egy 15 kros postabélyeg beküldése mellett a saját neve után nevezett „Homeriana“ növény föltaláló és elkészítő. Homero Pálnál, Triesztben (Ausztria). — A 60 grammot tartalmazó és 2 napra elegendő csomag ára 70 kr. — Valóán csak tölem a „Homeriana“ növény föltalálója es elkészítőtől hozható meg.

Homero Pál, Trieszt. (Ausztria.)

IV.

8. További véleményezés ausztriai orvosok részéről Brandt R. gyógyszerész és svájci labdacsa-iról. Dr. Kopf egészségügyititkos tanácsos Prágában a következőt írja: „Köszönöm a részemre küldött svájci labdacsokat s a legnagyobb örömmel kijelentem, hogy azok a kellő esetekben kitűnő hatásuk.“ — Dr. Würzer Ede kórház igazgató Hallban (Tirol) ezt írja: „A küldött svájci labdacso hatása teljesen megfellt várakozásomnak, kérem tehát sziveskedjék ismét két dobozzal küldeni.“ Dr. Probiusky, városi orvos Wieliczkában (Galicia) így ír: „Aodovszky Kázmér es. k. fő sóbánya felügyelő ur Wiliczán, belpangása ellen az én tanácsomra az ön svájci labdacsoit használja, teljesen kielégítő sikerrel, ami engem arra indit, hogy a megfelelő esetekben továbbra is az ön labdacsoinak használatát rendeljem meg.“ — Brandt R. gyógyszerész svájci labdacsoi a magyarországi gyógyszerárakban kaphatók. Egy doboz ára 70 kr.

*) E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

Lévai piaci-árak.

Rovatvezető: K ó n y a József, városkapitány.

Buza: m. mázsánként 6 frt. 80 kr — 7 frt 20 kr. Kétszeres 5 frt 80 kr 6 frt — kr. Rozs: 6 frt — kr — 6 frt 50 kr. Árpa: 6 frt 50 kr — 7 frt 30 kr. Zab: 6 frt 25 kr — 6 frt 75 kr. Kukoricza: 6 frt — kr — 6 frt 20 kr. Bab: 8 frt 50 kr — 9 frt — kr. Lencse: 8 frt — kr — 9 frt — kr.

Felelős szerkesztő: **Holló Sándor.** Lapkiadótlajdonos: **Nyitrai és Társa.**

2828/1884 sz.

III.

Árverési hirdetményi kivonat.

A lévai kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság közhíré teszi, hogy ifj. Boleman János és Leje lévai lakos és végrehajtható Kóck szül. Molnár Mária és társai végrehajtást szenvedő elleni 500 forint kötelezettség és járuléka iránti végrehajtási ügyben kiskoru Matulai Molnár Béla kiskoru Matulai Molnár Borbála kiskoru Kóck Vincenziana a lévai 1497. sz. tjkvben A + 1. sor 285/6. hvszámú 71 □ 31 kiterjedésű fekvőségükre és az azon épült 240. összejáratású házukra az árverést 100 forinttal megállapított kikiáltási áron elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1885. évi február hó 3-ik napján délelőtti 9 órakor Léva mezővárosában a kir. telekkönyvi hivatalban megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladtni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsírának 10%-át, vagyis 10 forint. o. é. készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfo-lyammal számított és az 1881. évi novemberhó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyminiszteri rende-let 8. §-ában. kijelölt óvadékképes értékpapírral a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabály-szerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Léva 1884. évi szeptember hó 30. napján.

A lévai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.

Gyenes József,
kir. járásbíró.

303.

Karácsonyi és újévi ajándékok.

Felsenburg Fülöp

órás és ékszerész fióküzlete Léva,

ajánlja

karácsonyi és újévi ajándékok

bevásárlásra gazdagon felszerelt

arany, ezüst, ékszer és óra

tízletét, melyben mindenki részére

alkalmas, tartós és értékes

tárgyak kaphatók a legjutányosabb áron.

304 3-1.

Karácsonyi és újévi ajándékok.

Huszonhatodik évfolyam!

Ingyen regény-melléklet minden számhoz és regények kedvezmény áron.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

"BUDAPESTI BAZÁR"

legzélseztöbb, leghasznosabb és leggazdagabb tartalmu divat-közlönyre, melynek minden száma

tizenhat oldalon jelenik meg, a kézimunka minden ágazatához való illusztrációkkal, minden száma a legújabb párizsi divat után, művészileg rajzolt és színezett divat képet, ruhák és fémernemek készítéséhez hasznos és értelmes magyarázatokkal rajzokat, fémernemek készítéséhez mintákat és jelzéséhez monogramokat hoz.

A „Budapesti Bazár” 1885. év január elsején XXVI. évfolyamába lép. Lapunk fényes fennállását hölgyeink buzgó pártolásának köszön-heti, kik mindenkor feltalálták a „Budapesti Bazár”-ban utmutatójukat, akár a háztartás, akár a divat körében. A „Budapesti Bazár”, iparkodott mindenkor a legszebbet, a legjobbat és leg-hasznosabbat adni, s iparkodni fog jövőben is arra, hogy a nővilág, divat, s a háztartás minden ágát felkarolja, meg-hálálhassa ama szívvelyes pártolást, melyben a „Budapesti Bazár” a ma-gyar hölgyek részesítik.

A „Budapesti Bazár” a világ min-den nyelven 300 ezer példányban je-lenik meg. Azonban egyetlen idegen nyelvű kiadás sem haladja meg a „Budapesti Bazár”, mely gazdag szép irodalmi részével, diszes kiállítá-sával és hasznos mellékleteivel, pártatlanul áll a divatlapok között.

A „Budapesti Bazár” szépirodalmi ré-szében adunk költeményeket, elbeszéléseket, mu-lattató és ismeretterjesztő tárcza-cikkeket, a fővárosi élet szemlét, az irodalom, művészet és társasélet mozzanataiból és minden számukban egy illusz-trációt. Figyelemmel fogjuk kísérni a fővárosi és vidéki nevelő-, gazdaszony- és nőipar-élet k munkásságát is.

Ingyen külön regény-mellékletet adunk, egy tikenhat oldalú ívet, melyből t. olvasóink idövel cainos könyvtárt gyűjthetnek. Jövő évi ingyenes regény-mellékletünk egyik hímeves angol regényirő

"H E L É N"

ciand rendkívül érdekes regénye lesz. Lapunk szépirodalmi részében pedig Davyl Lajos legújabb, igen szép és érdekfeszítő re-gényét, melynek czime:

"Az utolsó Frontbriand"

kezdjük meg.

A „Budapesti Bazár” divat-részében a művelt hölgy és gond s háziaszony gyaránt megtalálja mindazt, a mi az ültözékeket és szalenra vonatkozhatik, azon tudnivalókkal együtt, melyek a hölgyek dolgozó szobáját és a háztartást illetik.

Az előfizetési pénzeket legzélseztöbb póstaautóval küldeni ily cím alatt:

Király János szerkesztőnek, Budapest. (Koronaherozeg-ntca 17. szám.)

"H E L É N" című ingyenes regény-mellékletünk szerzője CROKER B. M. hímeves angol regényirő, ki a "Caecce kisasszony" című regényével az angol olvasóközönség kedvence lett.

A „Budapesti Bazár” című HÖLGYEK NAPTÁRA diszes kiállításban jelent meg és mint karácsonyi és újévi ajándéknak is igen alkalmas.

Előfizetheti Nyitrai és Társa könyvkereskedésében Léva.

305.3-1.

Karácsonyi és újévi ajándékok.

Karácsonyi és újévi ajándékok.

Karácsonyi és újévi Bazár.

A legneemb izléssel kiállított francia gyártmányú diszmű tárgyaikat közvetlen Párizsból rendeltük meg; s nagy figyelmet fordítottunk arra, hogy úgy a hölgy-, mint férfi-világ praktikus, hasznos, meglepő ujdonságokat szerezhessen meg ün-nepi ajándéknak.

A művelt ifjuság és a gyermekek számára a kor kivá-nalmainak egyedül megfelelő,

mindennemű irodalmi művek raktáron vannak.

! Minden tárgy gyári áron kapható!

Csak megtekintéseket is a legszivesebben fogadunk. Vidékre megrendelések postafordulattal teljesítetnek.

Kegyes látogatásért esd,

kiváló tisztelettel

Léva,

306.

Nyitrai és Társa

könyvkereskedése.

Singerstr. 15.

zum
goldenen
Reichsapfel.

Pserhoffer J.

gyogy-
szertára
Bécsben.

Vértisztító-labdaesok, ezelőtt Universal-labdaesok mely nevet teljes joggal meg rdenlik. mert kevés be-tettség l tezik, melyben ezen labdaesok csodálatos hatásukat ne mutatták volna ki. A leg-makacsabb esetekben, hol más orvosság hiában alkalmaztatott, e labdaesok által teljes gyó-gyulás éretett el. 1 doboz 15 labdaesossal 21 kr., 6 dobozt tartalmazó csomag 1 frt 10 kr., (Egy ocmagnál kevesebb nem küldetik.)

Számítalan irat érkezik, melyekben a fogyasztók a legkülönbözőbb nehéz betegsgek-ből való felgyógyulásukról köszönetet mondanak. Mindenki, ki egyszer kísérletet tett e szerrel, azt tovább ajánlja.

A sok közül álljon itt egy néhány.

Weidhoffen Ybs mellett nov. 24. 1880

Nyilvános köszönet.

Tekintetes ur 1862. óta aranyrben es huygrekedésben szenvedtem: orvosilag is k-zeitette. de eredménytelenül, betegsgeim mind rosszabbult, úgy hogy egy idő óta erős hasfá-jást éreztem, teljes étvágytalanság állott elő. mihelyt akármilyen kevés ételt, vagy italt magam-hoz vettem, emelygés és erős túladást éreztem míg végre ön vértisztító labdaesait használván, majdnem gyógyíthatlaná vált szenvedésemtől megszabadultam.

Midőn Tekintetességének vértisztító labdaesait és mást erősítő orvosságaiért nem tudom elismerésemet és köszönetemet eléggé kifejezni, nagyrabecsüléssel vagyok.

Johann Oellinger.

Tekintetes ur! Szerencsés voltam vélet-lenül az ön vértisztító labdaesainak birtokába juthatni, melyek nálam csodákat műveltek. Már évek óta szenvedtem főfájás és szédülésben, egy barátom az ön kitünő labdaesából 10 darabot engedett át s ezen 10 labdaes egy hely-reállított engemet, hogy az valódi csoda. Há-la köszönetem mellett kérem ismét egy cso-magnak a megküldését.

Piszka, márcz. 13. 1881.

Parr András,

Bellitz, 1874. január 2.

Mélyen tisztelt Pserhoffer ur! Ön es sokan mások, kik az ön „vértisztító pilu-láinak” egészségünket köszönjük, irásba feje-zük ki legmélyebb hálánkat. Az ön pilulái sok betegségben, mely ellen semmi más szer nem használt, a legesodásabb gyogyerőt ta-nusították. A nők vérifolyásainál, rendetlen

Amerikai köszvény-kenőcs gyorsan és bizonyan ható, kétségtelenül legjobb szer minden köszvényes és csuzos baj, nevezetesen hátgerinczbaj, tagszagatás, görcs, ideges fog-fájás, fülzaskagatás stb. ellen. 1 frt 20 kr.

Chihai tolette-szappan, a legtöké-letesebb a szappanygyártás terén. Használata után a bőr barsonysima lesz és igen kellemes zagot tart meg. Igen sokáig tart és ki nem szárad. Egy darab 70 kr.

FAGY-BALZSAM Pserhoffer J.-tól, évek óta legbiztosabb szernek van elismerve mindennemű fagybajok idült sebek stb. ellen, 1 tégely 40 kr.

ÉLET-ESSENTIA (pr/gai cseppek) megromlott gyomor, rossz emésztés, mindenne-mű altesti bajok ellen, kitünő háziszser. 1 üve-geske 20 kr.

POR, LÁBIZZADÁS ELLEN. Ezen szer eltávolítja a lábizzadást s az ez által kel-lemetlen szagot, épen tartja a lábbelit és ár-talmatlan szernek van bebizonyulva. Egy do-boz ára 50 kr.

havi tisztulásnál, huygrekedésnél, gilisztánál, gyomorgyengeség- és gyomorgöresnél, szédü-lésnél és sok egyéb bajnál gyökeresen segí-tettek. Teljes bizalommal kérek még 12 te-kereset.

Mélyen tisztelettel.

Kauder Károly.

Tekintetes ur! Annak előre bocsátásá-vaj, hogy ön gyógyszerai mind oly jók, mint az ön híres fagybalzsama, mely csalá-domban több idült fagydagyanatot a leggyor-sabban megszüntetett, dacára az ugynevezett általános gyogyeszek iránt bizalmatlanságom-nak, elhatároztam az ön vértisztító labdaesait használni, hogy e kis golyócskákkal évek óta létező aranyeres bántalmaimat, megostromol-jam. Most habozás nélkül állítom önnek, hogy 4 heti használat után régi szenvedéseimtől tel-jesen megszabadultam és ismerőseim körében e labdaesokat buzgón ajánlgatom. Az ellen sem tiltakozom, ha ön e sorokat nyilvánosan (azonban névalírás nélkül) közöteni akarja.

Teljes tisztelettel
Bécs. febr. 20. 1881.

C. v. T

Cseney, 1874. május 17.

Tekintetes ur! Mithogy az ön „vértisz-tító pilulái” feleségemnek, a ki évek óta idült gyomor-bajban és csözban szenvedett, nemcsak visszaadták az életet, hanem új ifjúi erőt is öntöttek belé, más, hasonló betegségekben szenvedők kérésére még két tegeres utánvé-tel mellett megküldésére kérem föl

Mély tisztelettel.

Spistek Balázs.

PATE PECTORALE (Georgé-tól) Sok év óta a legjelesebb és legkellemesebb gyogy-szernek egyike, nyálkásság, köhögés, rekedtség, nátha, mell és tüdőbaj, hörghurut ellen ál-talánosan elismerve. 1 doboz 50 kr.

TANNOCHININ HAJKENŐCS, Pser-hofer J.-tól, évek óta orvosok és laikusok ál-tal valamennyi hajnövesztő szer között a legjobb-nak elismerve, 1 csinosan kiállított nagy sze-lence ára 2 frt.

EGYETEMES TISZTÍTÓ-SO Woll-rieh A. V.-tól. Kitünő háziszser, megzavart emésztés minden következményei, u. m.: fej-fájás, szédülés, gyomorgörcs, gyomorhív, arany-ér, dugulás, stb. ellen 1 csomag ára 1 frt.

Valamennyi francia különlegesség vagy rakáron tartatik, vagy kívánatra pontosan s a legjutányosabban beszereztetik.

5 frton alóli megrendelések az összegnek postautóvalnyal előre beküldése mellett pos-tán, nagyobb megrendelésnél utánvétel-lel is küldetnek. 307.12-7.